

ŠKOFIJSKI LIST

24.

Poročilo o konferencah „Sodalitatis ss. Cordis Jesu“ leta 1909.

Konference „Sodalitatis ss. Cordis Jesu“ so postale prave šole za višjo izobrazbo duhovnikovo; um in srce dobiva pri njih mnogo hrane, ugablja se mu v spoznanje večnih resnic, srce se vnema za vse, kar je dobro in pravo, za vse, česar duhovnik potrebuje v dušnopastirskem delovanju, da postane res dober duhovnik. Da, tako je prav; saj dandanes vse teži po višji izobrazbi.

Stremljenje po višavah je človeku lastno in globoko usajeno v njegovo bistvo. Kakor se kal semenkega zrna hrepeneč po solnčnih žarkih izkoplje iz temne zemlje, tako tudi človek čuti v sebi neko hrepeneje, neko silo, ki ga žene kvišku, kvišku v višave. Ne boječ se največjega napora, ne ozirajoč se na preteče smrtno nevarnosti pleza in pleza do najvišjih vrhuncev gora, sam pravzaprav ne vedoč čemu? Neka skrivna sila ga vleče kvišku, stati hoče na vrtoglavih višinah, dihati njih zrak, gledati zadovoljno na vse, kar je pod njim.

Temu hrepenenju podoben, le še brez primere silnejši, je nagon človekov, ki ga sili v višine duha. Iz temne noči nevednosti se dviguje s svojimi dušnimi silami više in više do najvišje stopinje vede in znanja.

Po vedno večji moralni popolnosti hrepeni duša vsakega dobrega človeka, zlasti pa duša duhovnika, ki želi v resnici postati to, kar gospod Bog zahteva od njega.

Vrhunec popolnosti je pa ljubezen božja in ljubezen do bližnjega zaradi Boga; po tej ljubezni dobi zlasti duhovnik pravo vrednost in svoj pravi pomen.

Kako hrepeneče prosi psalmist Gospoda za razsvetljenje, za modrost, za vedno večje spoznanje, za učenost in duhovnik se vsak dan pridružuje molitvi psalmistovi in kliče: Bonitatem et disciplinam et scientiam doce me... revela oculos meos... da mihi, intellectum etc.

„Bonitatem doce me, uči me dober biti, kliče duša k Bogu, uči me biti dober duhovnik,

uči me tak biti, kakor si ti poln svetosti, poln ljubezni, poln modrosti, poln spoznanja.

* * *

Mladi duhovnik zapustivši semenišče ne sme misliti, da je njegova izobrazba že dovršena. Ko se zapro za novomašnikom semeniška vrata, se šele zanj resno pričinja pravo učenje. Zdaj, ko stopi v dejansko življenje, šele začinja spoznavati, kaj mu še manjka, želi si dobrega svetovavca, želi si očetovskega, da, materinskega srca, kateremu bi vse potožil, kar ga teži na duši, želi si špirituala, da bi mu razne dvome pojasnil in pomagal z dobrimi nasveti, želi si imeti voditelja, učitelja, pravega odkritosrčnega prijatelja. — Kdor misli, da nobenega teh ne potrebuje, prav s to svojo samozavestjo in nepremišljenostjo pokaže, da bo brez njih ostal težko na pravem potu.

Mogoče je, da je res učen, nadarjen, spreten govornik, toda raditega še ni sposoben samega sebe voditi. Da nas vadi v ponižnosti je božja previdnost tako uredila, da nihče ne more biti svoj lastni zanesljiv zdravnik, učitelj, voditelj, zlasti v mladosti ne, dokler še ne pozna življenja iz lastne izkušnje. Kdor je toliko nepreviden, da te resnice ne spozna, ali misli, da se to njega ne tiče, tak prav gotovo potrebuje modrega, izkušenega voditelja in svetovavca, ki naj bi ga učil spoznavati dušne svoje potrebe in dolžnosti svojega svetega stanu. In marsikdo prav vsled tega, ker misli, da vse ve, vse zna in da ne potrebuje sveta, pri vseh svojih lepih zmožnostih kmalu prva leta dušnega pastirstva zabrede na napačna pota, navadi se velikih napak, iz katerih se pozneje težko izkoplje. Tudi zasebna pobožnost sama brez modrosti, brez požrtvovalnosti, brez pravega dušnopastirskega duha ne zadostuje ne v spovednici, ne v občevanju z župljani; brez dobrega sveta bo marsikaj ukrenil, kar mora pozneje dolgo obžalovati.

Kdo bodi mlademu duhovniku svetovavec in voditelj? Brez dvoma mora biti to v prvi vrsti njegov

župnik. Mnogokrat so se že tudi pri konferencah obravnavale dolžnosti kaplana do župnika. Res je to potrebno mnogokrat poudarjati, toda še važnejše, še odgovornejše so dolžnosti župnika do kaplana, kajti on ima nalogo vzgojo v semenišču pričeto spopolniti in uvesti kaplana v praktično dušnopastirsko delovanje. Kako bo to dolžnost izpolnil, ga bo učila njegova modrost, taktnost in ljubezen. (Synod. I., p. 173.) Mnogo mu bo koristila njegova lastna izkušnja, spomini na prva leta dušnopastirskega delovanja; kakšnega župnika si je takrat želel, kaj se je od župnika naučil, kaj mu ni bilo všeč, itd.; vse te izkušnje sedaj lahko vporabi.

Česa mladi duhovnik potrebuje in na kaj naj župnik obrača veliko pozornost, je razvidno iz dnevnika nekega župnika, ki piše: Ker more župnik svojemu kaplanu škodovati in ga razdražiti neljubo zoper njega govoreč v družbi laikov in duhovnih sobratov, hočem s svojim bistrejšim očesom sam nase paziti, preden gledam z drugim slabejšim očesom na svojega pomočnika in nikdar ne bom pozikusil izdreti pezdirja, da, še bruna ne iz njegovega očesa, ako nisem potegnil poprej pezdirja iz svojega lastnega očesa. Zahtevati hočem od sebe, da zapovedati si hočem, da moram biti v vsakem oziru mnogo korakov pred njim; hočem bolje z dejanjem, vedenjem in z zgledom vplivati nanj, kakor z besedo. Opažene pogreške in napake morem najgotoveje z vztrajnim zgledom nasprotne kreposti odstraniti. Napuhnjena moram torej pridobiti za pravo čednost z gorečo vajo v ponižnosti, nezmernega z najstrožjo zmernostjo, razkošnega in pohotnega z angelsko čistostjo, razdražljivega z železno potrpežljivostjo, lenega z neumornim delovanjem, mlačnega z veliko pridnostjo in gorečnostjo za rešitev duš, njega, ki rad s pikrimi opazkami žali čast sobratov, z vestnim spolnjevanjem kraljeve zapovedi ljubezni do bližnjega.

Drugi župnik se je bridko pritožil zoper svojega kaplana. Svetovale se mu je to-le: prepustite svojemu kaplanu večkrat kako častno in lukrativno opravilo; skrbite, da ga uvedete v vsako opravilo dušnega pastirstva; pustite ga včasih krstiti, pokopavati, poročati, akoravno je to Vaše opravilo; izročite mu vodstvo kakega društva, večji praznik veliko opravilo itd. Ne bodite „monopol“-župnik. — Posledica: župnik je imel dovolj ponižnosti, požrtvovalnosti, previdnosti in gorečnosti, da je svet ubogal in odslej je imel v svojem pomočniku najbolj gorečega sodelavca. Nekateri ljudje se pridobe le z odkrito, stanovitno, požrtvovalno ljubeznijo in dobroto.

Ako si župnik zna pridobiti ljubezen, zaupanje in spoštovanje svojega pomočnika, mu bo pri vsaki potrebi, pri vsaki priložnosti pripravljen pomagati in

ne bo se branil kakega opraviła, čeprav ga ne veže dolžnost; rad bo spolnil željo svojega predstojnika in vprašanje: Kaj mora kaplan ubogati župnika? bo samo po sebi odpadlo.

Blagoslovljeno župnišče, kjer duhovni predstojnik s potrpežljivostjo, modrostjo in požrtvovalno Kristusovo ljubeznijo mlade pomočnike vzgaja za dobre, goreče duhovnike in usliši prisrčno željo: „Bonitatem doce me.“ Pri takem možu mladostna duhovska leta preživeti in od njega se učiti umetnost vseh umetnosti, kolika sreča! Z veliko hvaležnostjo se spominjajo še pozna leta takih svojih predstojnikov in učiteljev dušnega pastirstva, njim se zahvaljujejo za srečno zadovoljnost v svojem poklicu. — Taki predstojniki vzgajajo svoje kaplane za čvrste, v vsakem slučaju zanesljive župnike.

Ako pa vsega tega ne najde mladi duhovnik pri svojem župniku, kaj naj stori, kam naj se obrne? H konferencam!

V vsaki dekaniji, pri vsaki konferenci so navzoči moške, do katerih se more mladi duhovnik s spoštovanjem in zaupanjem ozirati. Tu so navzoči duhovniki, ki so vso težo svojega svetega poklica nosili s potrpežljivostjo in vidnim blagoslovom božjim. Častno so zvrševali vsa opravila pred Bogom in pred ljudmi — in to že mnogo let. Oni niso le preboleli mnogih notranjih dušnih bôli, niso le prestali junaško in zmagovalno mnogo dušnih bojev — hodili so tudi po težkih hribovitih potih, po strmih vrhovih, po visokem snegu, ob mrzlem vetru in pekoči vročini solnčnih žarkov, podnevi in ponoči; stali so mnogokrat pri mrtvaški postelji, pri umirajočih v kočah revežev, v skednju in hlevu, pa tudi v bogato opravljenih sobah bogatinov, do katerih so si morali vstop priboriti. Mnogo so prestali nasprotovanja, preganjanja, — pa vse to jih ni potrló, ni jim ogrenilo srca; še delajo, še trpijo z veseljem iz ljubezni do Boga.

Koliko se pri teh lahko naučijo mladi duhovniki, ki se jih morda prijema slabeči pesimizem, ko ideali prvega navdušenja drug za drugim izginjajo videč, da je mnogo v praktičnem vse drugače, kakor so si mislili, pri onih lepih zgledih se učijo srčnosti, vztrajnosti, prave duhovske značajnosti.

Drugi člani konference so izvrstni kateheti. Kako razumljivo pa tudi globoko znajo razlagati skrivnosti svete vere. Ljubezen do otrok je storila njihovega duha iznajdljivega in jezik zgovoren, da so našli pravo pot do uma in do srca. Glejte, kako verna je njih župnija. Strogega teoretičnega izpraševanja bi morebiti ne prestala sijajno, toda trdno svojo vero priča dejansko z vzornim življenjem po veri. Koliko zaupanje imajo do svojega gospoda, kako ga spoštujejo! No-

bena prireditve, nobeno društvo ne uživa pravega zaupanja, nobeno pravega ugleda, ako njega ni zraven.

Zopet drugi so vzorni po svojem občevanju s svetom. Strogi so do sebe, do drugih ljubeznivi; srčni so, pa ne trmoglavi, odločni so, pa ne izzivajo, resnobni, pa ne temni, veseli so, pa njih veselost ne škoduje njihovi častitljivosti.

Zopet drugi so pravi asceti, možje molitve. Imajo sicer mnogo posla v svojem poklicu, silno mnogo se od njih zahteva v raznih društvih in vsa organizacija sloni na njih rameh, toda ne pozabijo, da važnejša kot vse to je molitev, obisk sv. R. Telesa, premišljevanje. Vedo, da molitev je dihanje duše od katerega dihanja je odvisno dušno življenje, vsa dušna moč in uspešno duševno delovanje. Vedo, da molitev je rosa nebeška, ki stori vse njihovo delovanje rodovitno. — Tu si lahko izvolijo mladi duhovniki dušnega voditelja.

Ako se pri mlajših duhovnikih zdajpazdaj oglasi neka malosrčnost, češ, toliko truda pa malo uspeha. Prizadevam si z raznimi društvi povzdigniti župnijo; pa društvo gre nekaj časa dobro, potem srednje, polagoma mlačno v kljub vsem trudu, naposled moram vse veselje izgubiti. — Ne, se mu odgovori od izkušenih mož. Ako se društvom ne morejo pritegniti vsi mladeniči, vsa dekleta, možje ali žene in ako naposled ostane le malo število v resnici dobrih, čvrstih, zanesljivih mladeničev in deklet, ki res dobro žive, molijo, večkrat sv. zakramente prejemajo, je s tem uspehom ves trud, ves izdani drobiž, vsa nejevolja dosti poplačana. — In veselje do dela, veselje za čast božjo, veselje do spovednice, veselje do mladine, veselje do molitve, veselje v presvetem Srcu Jezusovem se zopet povrne.

Tako vzgajajo konference vrle, krepke, čvrste, nesebične duhovnike, prihodnje župnike, kakršne sedanji čas silno potrebuje, ki stavi v primeri s prejšnjo dobo na duhovnike jako velike zahteve. Vsestransko naj bo popoln mož, v svetih in svetnih vedah, ki jih zahtevajo potrebe sedanjega časa, naj je dobro izvežban; v oliko naj vse v župniji presega, v družbah naj se zna vesti, da povsodi vzbuja spoštovanje in si pridobi zaupanje. Nikdar pa ne sme pozabiti, da je luč, ki vse druge razsvetljuje in v katero so oči vsih župljanov obrnjene, za vse to se lahko vnema pri konferencah. — Konference pa tudi priganjajo k delavnosti, dajo priliko študirati, izdelavati referate tako, da se nihče ne more pritožiti radi pomanjkanja dela. Duhovnik brez dela postane zlovoljen in zlovoljnost ga izpostavi mnogim moralnim nevarnostim.

Pa ne samo mladi duhovniki se izpodbujajo pri konferencah, marveč prav vsakdo ima priliko se mnogo naučiti. „Ko sem bil mlad, je vrelo v meni čudovito

hrepenenje po učenju. Ko so se mi pa prikazovali že sivi lasje na glavi in bi moral biti učitelj ne učenec, sem šel v Aleksandrijo poslušat Didima“, pripozna sv. Hieronim. Vsakdo dobiva pri konferencah duševni izpodbudek, goji se edinost v mišljenju in delovanju, iz katere izvira neprecenljiva složnost in soglasje pri izvrševanju svetega poklica in to soglasje, ta složnost je v izpodbudo vernikom, dobre osrčuje, plaši in straši hudobne.

* * *

Z zadovoljnostjo smemo trditi, da so se tudi letos konference splošno jako lepo vršile in da so se člani dobro zavedali svoje naloge. Tudi moramo potrditi, da so se letos konferenčna poročila prav zgodaj doposlala in skoraj iz vseh dekaniij. — Predmeti glavnih razprav so bili jako različni. Mnogo je bilo pismeno izdelanih referatov; v ribniški dekaniji skoraj pri vsaki konferenci. O teh predmetih se je razvijal povsodi daljši razgovor, pri katerem se je povedala marsikatera lastna izkušnja, stavila so se razna vprašanja in dala pojasnila. Povsodi je bil po glavnem predmetu prost razgovor o raznih vprašanih iz šole, župnijskega urada, spovednice, cerkve in o bolnikih. Marsikdo je tudi potožil svoje križe in ko je videl, da tudi drugi ni brez njih, je bil potolažen.

Pri vsakem shodu se je bral primeren oddelek iz II. sinode ter se je o tem razgovarjalo in pojasnjevalo, kar je vse navzoče zelo zanimalo in iz razgovorov se je videlo, da je glede točnega izpolnjevanja določil še precej pomanjkljivega, deloma, ker eni ali drugi določil ni dosti premišljeno prebral, ali pa, ker jih je različno tolmačil, nekateri jih pa spolnjevati ne more radi krajevnih razmer. Upati je, da se name-ravani namen, večja edinost, tem potom polagoma doseže. — Razgovarjalo in pojasnjevalo se je o važnih člankih „Quartalschrift“, ki se pečajo s potrebami dušnega pastirstva.

Jako praktične so bile razne opazke, n. pr. da marsikateri duhovniki ne plačujejo redno svojih naročil. Vsak duhovnik bi moral imeti svoje knjigovodstvo, koncem leta bi moral imeti natančen pregled svojega pekuniarnega stanja. Mnogo duhovnikov je zadolženih, ker imajo preveč nepotrebnih troškov. Če duhovnik s svojim premoženjem ne zna racionalno gospodariti, je nevarnost, da tudi z drugim ne bo znal (Vrhnika). — Pri izobraževalnih društvih je treba poudarjati mladini tudi dolžnosti, ne le samo pravic, ker sicer vzgojimo revolucionarje. — Skrbimo za mladino, da jo ohranimo. Ne bojmo se truda, žrtvujemo se zanjo. Saj mladina nam ni odtujena; ona nas išče, pojdimo za njo — tako navdušuje neki član konference za požrtvovalno delovanje. — Umestna je pritožba nad kvarljivim vplivom inseratov v do-

mačih listih v prilog liberalnim zavodom — daje jim ugled, domače zanemarjajo. Kdaj liberalni listi prinašajo inserate za naše zavode? itd

Udeležba pri konferencah je bila povsodi povoljna. Dekaniji Vrhnika je bil priložen jasen pregled udeležbe l. 1909.; trije gospodje se jih niso udeleževali; menda niso člani, katerim bi pa udeležba gotovo bila koristna.

Največkrat se je razpravljalo o dušnem pastirstvu, o vzgoji mladine, o ascezi, o socijologiji, o dušeslovju, o morali.

Umestna bi bila semtertja kaka apologetična razprava (nekateri so bile). Svet si dandanes prizadeva z vso silo preiskovati nebo in zemljo, kakor tudi najmanjša bitja, da bi človeka odtrgal od Boga. Temu nasproti je naloga duhovnikova po njegovem poklicu vse storiti, da svet družu vedno tesneje z Bogom, večno resnico. Apologetika mu daje orožje razkrinkati zvižče nasprotnikov, pa tudi njemu samemu utrdi veselo prepričanje, da je vera „rationabile obsequium“ in da stoji na trdni, močni znanstveni podlagi. In ker vsak čas prinaša kaj novega, naj bi se vse to zvedelo po znanstvenih časnikih, ki bi se omislili za dekanijsko knjižnico; tako bi imeli vsi pregled, kaj se godi na znanstvenem polju.

Gospodje, ki imajo veselje do umetnosti, bi si polagoma ogledali vso dekanijo, bi zbirali kar je ohranitve vrednega po cerkvah, v kiparstvu, slikarstvu, arhitekturi, paramentiki itd. in bi zbirali snov za zgodovino umetnosti, in prilično predavali o njej pri raznih sestankih.

Mnogokrat pridejo na vrsto liturgična vprašanja, katera ni lahko na mah zanesljivo rešiti. V dekanijski knjižnici naj bi imeli: Index generalis rerum occurrentium in decretis sacr. rituum congregationis. Vol. V. Roma, Ex typogr. polyglotta de propag. fide. 1901. (Dobi se lahko po „Katoliški bukvarni“). Ako je knjiga pri roki, bi se takoj lahko informirali, ako ne, bi se pri prihodnji konferenci dalo zahtevano pojasnilo.

Stavilo se je pri konferencah več raznih vprašanj, na katera se bo nižje odgovorilo.

Posebne priznanja vredno je, da je mnogo referatov bilo spisanih. Vsi so prav dobri, nekateri izvrstni. Več jih zasluži biti priobčenih, kar pa radi prostora ni mogoče. V Škofijskem Listu bo tiskana razprava o III. redu.

Spisali pa so svoje referate nastopni gospodje:

Ljubljana (okolica). Duhovni pastir in bolniki (Val. Kajdiž). Osebni dohodninski davek (Erjavec).

Idrija. Večkratno sv. obhajilo za otroke (Abram).

Kamnik. Šiba v šoli in katehet (Smolej). Kapital in delo (Fr. Koželj). O radikalizmu (Jovan). Dušno pastirstvo po gorah (Podobnik). O Orlih (Smolej).

Kranj. O načrtu za poučevanje verouka (Mih. Kmet).

Leskovec. Duhovnik in molitev (Opeka). Kako treba paziti, da ohraniš nedolžnost mladine v šoli (Val. Jerše). O duhovski nesebičnosti (Klemenčič).

Šmartno pri Litiji. O privatni pobožnosti duhovnikov (Primar). Šolske knjižnice in katehet (Pogačar).

Loka. Otroci in sv. maša (J. Karlin). O zgodovini katehetičnih metod (Marčič).

Moravče. Kako se katehet pregreši proti ljubezni, prvemu vzgojnemu principu (Kramar). Spovednik ob natlačeni spovednici, zlasti ob raznih slovesnostih (Žagar). Sloga med duhovniki (Lovšin).

Postojna. Duhovnik in smrtni greh (Wester). Duhovno-pastirska služba, vedna in skrbna učiteljica (Remškar). Duhovnikova asceza (Železny). Zakramentali in dušni pastir (Janež).

Radovljica. O socialnem pomenu tretjega reda (J. Ažman). Preosnova in duhovno vodstvo III. reda (P. Salezij Vodošek).

Ribnica. Določbe II. sinode (Krumpestar). Opazke o določbah II. sinode (Ramovš). Katehet na obrtnih šolah na kmetih (Orehek). O novoustanovljenih društvi za mladinsko varstvo (Ramovš). Dušno pastirstvo z ozirom na izseljevanje (Krumpestar). Kako bi mogel katehet delovati zoper alkohol (Orehek). Kako naj katehet rabi biblične slike (Plahutnik). Reforma ponavljavne šole (Skulj). Kako naj duhovnik ravna z zastaranim pijancem (Jereb). Kako naj duhovnik ravna z razdvojenimi zakonskimi (Plahutnik). Kako naj duhovnik ravna s takoimenovanimi pobožnimi dušami (Jereb). Kako naj župnik sestavi inventar (Jereb). Kaj storiti z godcem, ki gode po gostilnah, kjer se pleše (Dagarin). Problem odpustka. Zamotan casus compensationis (Orehek).

Trnovo. O duhovniški ljubosumnosti (Lovšin). Poveljavljenje zakona (Pehani). De sacristia (Jak. Kalan). De cantu ecclesiastico et musica sacra (Fr. Koželj). Kaj mora kaplan ubogati župnika (Erzar).

Vrhnika. O neumljivih dušnih silah (o telepatiji) (Mihelčič). Na prižnico resnico (dekan Gantar). Telesni vzroki duševnih bolezni (kaplan Miklavčič). Moderni nazori o zakonu (Mihelčič). O nevrasteniji in njenih dušnih pojavih (kaplan Miklavčič).

Pregled tvarine, ki se je obravnavala pri konferencah S. ss. C. J.

Ljubljana, mesto. 1 konferenca. Kako naj bi se razdelil pouk na obrtno-nadaljevavnih šolah, kaj naj bi se obravnavalo v posameznih oddelkih? (spiritual Stroj). O političnem in socialnem delu v Ljubljani (Jan. Kalan). Okolica. 9 konfer. Pouk in priprava

za I. spoved (Vovko). Pouk za I. sv. obhajilo in slovesnost I. sv. obhajila (Müller). Apostolstvo sv. Cirila in Metoda (kanonik Fettich-Frankheim). Duhovni pastir in bolniki (Val. Kajdiž, spis.). Osebno dohodninski davek (Erjavec spis.).

Cirknica. —

Gottschee 1904 — 1909. Über den Raphaelverein. Wie kann der Katechet durch sein Wirken in der Schule zur Lösung der sozialen Frage beitragen? Ist Religion Privatsache? Die katholische Seelsorge. Seelsorger für die aus der Schule Entlassenen. Über die Anlegung und Behandlung der Pfarrchronik. Wie kann der Priester im öffentlichen Leben zur Hebung des christlichen Geistes mitwirken? Einige Winke über das Brautexamen. Bericht über die neue Schul- und Unterrichtsordnung. Wie trägt der Priester zur Förderung des christlichen Familienlebens bei? Über die Vereinstätigkeit des Klerus. Über das Verhältnis des Kaplans zum Pfarrer. Welche Gründe verpflichten den Seelsorger zur eifrigen geistlichen Krankenpflege, welche Zwecke sind dabei im Auge zu behalten und durch welche Mittel werden sie erreicht? Was ist von den pastoralmedizinischen Werken und dem Gebrauche derselben zu halten? Ist es dem Seelsorger erlaubt Kranke irgendwie ärztlich zu behandeln? Wie kann der Kooperator die Liebe und Achtung seines Pfarrers erwerben? Gründung der Burschenvereine. Erklärung des Dekretes „Ne temere“. Zur Lage: „christliche Presse“, „unsere Organisation“, „die liberale Presse und Stellungnahme dagegen“. De cultu divino. Über Marian. Kongregationen im allgemeinen und besonders über Studenten-Kongregation. — Außerdem wurden mehrere Casus vorgelegt. — Ergebnis verschiedener Verhandlungen: Gründung des christlich-sozialen Blattes, Gründung des Gottscheer Bauernbundes und von 8 Reiffeisenkassen.

Idrija. O sv. maši, načrt za celo leto (Zevnik). O novih določbah sinode (Oswald). O dekanskem shodu (dekan Arko). O kazenskem zakoniku in duhovniku (Perko). Kanzelparagraf (Perko). Ali žival res misli (dekan Arko). Kaj je in kaj bodi duhovna molitev (Jarc). Ravnanje s povračljivimi grešniki (Jarc). Večkratno obhajilo za otroke (Abram, spis.). Mašne rubrike (Zevnik).

Kamnik. O napadih na sv. vero, zlasti na eksegete (dr. Guido Rant). Konsumna društva (Val. Bernik). Razgovor: družba sv. Mohorja. Meja župnij v dekaniji. Državna skrb za zanemarjene otroke (dekan Lavrenčič). Poročilo o konferenci dekanov (dekan Lavrenčič). Šiba v šoli in katehet (Smolej, spis.). Sv. maša pri podružnicah. Shod mladeničev na Brezjah z ozirom na moralno vzgojo (P. Kerubin). Kapital in delo. (Fr. Koželj, spis.). Postopanje pri porokah v Ameriki

(Vid Hribar). O radikalizmu (Jovan, spis.). Petdesetletnica bratovščine presv. Rešnjega Telesa (Val. Bernik). Skrb dušnega pastirja za verske nasprotnike (Merkun). Vrline in pomanjkljivosti pri sestankih ss. Cordis Jesu v dekaniji Kamnik (Štrukelj). Dušno pastirstvo po gorah (Podobnik, spis.). O „Orlih“ (Smolej, spis.). O župnišču, njegovi zunajnosti (Strukelj).

Kranj. Razgovor o nakaterih rubrikah. Kako si pomagajmo s sedanjim katekizmom (V. Čadež). O razlagi nekaterih mest sv. pisma (Rozman). O zakonskem načrtu za socialno delovanje (dekan Koblar). O zakroženju župnij v dekanatu, poročila vseh župnikov. Pri katerih podružnicah dekanata naj bi se obranile sv. maše z blagoslovom? O skrbi za zanemarjeno mladino. O pouku krščanskega nauka v obrtno-nadaljevavnih šolah. Disciplina v šoli (Mikš). Kako globoko lahko pade duhovnik; razgovor. Društva in vzgoja mladine (Anžič). O delovanju naših društev in njega težkočah (Miklavčič). O novem načrtu za verouk na ljudskih šolah; referenti Zupanc, Mikš, Zabukovec, pismen elaborat je podal Mih. Kmet.

Leskovec. Duhovnik in molitev (Opeka, spis.). Kdaj so zaroke veljavne? (Žust). Kako treba paziti, da ohraniš nedolžnost mladine v šoli (Jerše, spis.). De cultu divino publico. Über den Ernst des Priesterstandes v. Antonio Rosmini-Serbatì. O duhovski nesebičnosti (Klemenčič, spis.). Razgovor o plesu. O medsebojnih posetih in zabavah duhovnikov.

Litija (Šmartin). O privatni pobožnosti duhovnikov (Primar, spis.). Avtoritativen dokaz potrebe verske šole (Jerič). Casus: kdaj napravi gostilničar, nudeč pijačo, smrtni greh? (Koblar). Dolžnost duhovnikova obiskovati presv. Rešnje Telo privatno, izven opravil (se nadaljuje, Hiersche). Šolske knjižnice in katehet (Pogačar, spis.). Duhovnik in agrarno vprašanje (Jaklič). Soziale Briefe, Forscher (dekan Schweiger). Potreba Marijine družbe poživiti in apostolstvo svetega Cirila in Metoda razširjati. De sacerdotis cultu ss. Cordis (Dolinar). Kaj je duh Kristusov (Pogačar). Otroške spovedi (po Corresp. Bl. Indof). Religionsstörung (dekan Rihar). Priesterbeichten (po Quartl. Schr. Pogačar). Učni red kateh. društva — razgovor. Slučajnosti.

Loka. Selška dolina. O redu za cerkvene se-deže, kjer župljani trdijo, da so njih last in ž njimi kupčujejo (Rožnik). Ureditve službe organistov (Karlin). O nabavi katehetskimi knjig za pouk v šoli in cerkvi (Sever). O spovedovanju duhovnikov; resnica na prižnici (Sever). Otroci in sv. maša (Jurij Karlin, spis.). O zgodovini katehetskimi metod (se nadaljuje, Marčič, spis.). O knjigi Foersterjevi Jugendlehre (se nadaljuje, Kopic). Poročila iz Linzer Quartalschrift. Slučajnosti.

Moravče. Desetletna izkušnja v vodstvu Marijine družbe (dekan Bizjan). Razgovor: napoved osebne

dohodnine, o kanonični vizitaciji in birni. O vrednostnih papirjih z ozirom na nalaganje cerkvenega premoženja (dekan Bizjan). Restitucija, ki zadene žene proti možu (Lovšin). Duhovnik kot spovednik pri bolnikih na smrtni postelji (Šparovec). Poročilo dekana o dekan-skem shodu. Kako se katehet pregreši proti ljubezni, prvemu vzgojnemu principu (Kramar, spis.). Na kaj naj duhovnik posebno pazi, ko ima opraviti s presv. Rešnjim Telesom (dekan Bizjan). Spovednik ob natlačeni spovednici, zlasti ob raznih slovesnostih, shodih itd. (Žagar, spis.). Sloga med duhovniki (Lovšin, spis.). Pomen in naloga Raiffeisenovk; v kakem razmerju naj bo duhovnik do njih (Žust). „*Consignatio relationum period.*“

N o v o m e s t o. Nove določbe o III. redu, zlasti glede vesoljne odveze (P. Kornelij). Priporoča se Slov. Učitelj. Analiza enciklike „*Pascendi Dominici*“ (Podboj). O pogostem in vsakdanjem sv. obhajilu (P. Kornelij). Določbe dekreta „*Ne temere*“ (Klinar). Razlaga določil sinode (Šalehar). Eine Minute — Kinderbeichte, razgovor. Gašpar Porenta poroča o svojem popotovanju po Češkem in Nemškem, kar je v zvezi z dušnopastirskim delom. Poročilo o dekanskem shodu (prošt dr. Elbert). Načrti za prezidavo cerkve v Šmarjeti. O zahtevah c. kr. centralne komisije. O podrobnem načrtu za poučevanje verouka na osemrazrednicah; razgovor, debata.

P o s t o j n a. Hospitacija: M. Ahačič v II. razredu o milosti božji; razgovor. Duhovnik in smrtni greh (Wester, spis.). Duhovno-pastirska služba — vedno skrbna učiteljica duhovnikova (Remškar, spis.). O sirotinski skrbi; o krajevnih zadevah, razgovor. Duhovnikova nadaljna izobrazba na podlagi bogoslovnih nauk (Ahačič). Priprava za I. sv. obhajilo. Duhovnikova asceza (Železny, spis.). Zakramentali in dušni pastir (Janež, spis.). Važnost in spisovanje župnijskih matic (Laznik).

R a d o v l j i c a. Ljudstvo nase navezati pomaga tudi sadjereja; zgled in pouk duhovnikov (Trpin.). Kontemplativno življenje za duhovnika (Seigerschmied). Dušnopastirska dolžnost — boj zoper pijančevanje; protialkoholni shod na Brezjah in mladina (Mrak). Krščanska vzgoja v šoli in nje ovira (Langerholz). O dolžnosti duhovnikovi kot govorniku (Seigerschmied). Meditacija in duhovnik (Vrankar). Poročilo o dekanskem shodu (dekan Novak). Apostolsko delo Marijinih družb (Kogovšek). Alkohol glavni vzrok, zakaj se nečistost toliko širi (Mrak). Pomen in namen mladeniške organizacije (Čuk). Skrb duhovna, da ostane vedno luč sveta, svetloba, ki druge razsvetljuje, pojasnjeno po lepih zgledih (Pečarič). Potovanje na sever in katoličanstvo v severnih deželah (dekan Novak). Kristusov uzorni nauk (Kramar). Kdo je kriv socialnega zla

v človeški družbi (Mrak). Razlaga ps. 118. (Vilman). Nekaj misli o hranilnicah (Drolc). O svobodi in avtoriteti (Val. Oblak). O socialnem pomenu tretjega reda (Jan. Ažman). Nekaj krščansko-socialnih in pastoralnih misli iz škofa Keplerja „*Mehr Freude*“, gospodom sobratom za novo leto (Mrak). Preosnova in duhovno vodstvo III. reda (P. Salezij Vodošek).

R i b n i c a. Razgovor o določbah II. sinode (Krumpestar, spis.). Nekatere opazke o določbah II. sinode glede verskega poučevanja (Ramovš, spis.). Katehet na obrtnih šolah na kmetih (Orehek). O novoustanovljenih društvih za mladinsko varstvo (Ramovš, spis.). Dušno pastirstvo z ozirom na izseljevanje v Ameriko (Krumpestar, spis.). Kako bi mogel katehet delati zoper alkohol (Orehek, spis.). Pozakonitev nezakonskih otrok (Pravhar). Spovedovanje gluhtonemih (Krumpestar). Kako naj katehet rabi bibl. slike (Plahutnik, spis.). Reforma ponavljavne šole (Škulj, spis.). Nekaj pojasnil in nasvetov o Rafaelovi družbi (Škulj, spis.). Kako naj duhovnik ravna z zastaranim pijancem (Jereb, spis.). Kako naj dušni pastir ravna z razdvojenimi zakonskimi (Plahutnik, spis.). Kako naj duhovnik ravna s tako imenovanimi pobožnimi dušami (Jereb, spis.). Kako naj župnik sestavi inventar (Jereb, spis.). Zapeleten casus nupturientum (Vrhovšek). Kaj storiti pri spovedi z godcem, ki gode po gostilnah, kjer se pleše (Dagarin, spis.). Problem odpustka (Škulj, spis.). Zamotan casus occult. compensationis et proscritionis (Orehek, spis.). Kako naj navadimo ljudstvo, da bo v cerkvi, zlasti pri molitveni uri soglasno in spodbudno molilo (Orehek).

S e m i č. 7. konferenc. Razlaga psalmov († Stanko Peharc). Zakaj naj duhovnik rad bere sv. pismo (Fr. Zupančič). Razgovor, kako bi se dale župnije zaokrožiti? O pomanjkljivosti pri obrtno-nadaljevalni šoli (P. Kubinek). Zakaj naj duhovnik pospešuje tretji red (Pavlovčič, spis.). Sirotinski sveti. Kako in kaj je treba restituirati državi (Rodič). Narodnost in duhovnik (Pavlovčič). O osebni dohodnini (dekan Erzar). Craniotomia et sectio caes. (Natlačen). Poročilo za protialkoholno zvezo duhovnikov (Pavlovčič).

Š m a r i j e. —

T r e b n j e. Baron Vogelsang in njegovi nazori (Hladnik). Poročilo o dekanskem shodu (dekan Nagode). Stoletnica Zaplaške božje poti; shodi (Oblak). O ljudskem izseljevanju (Hladnik). Praktične opazke za dušnopastirsko delovanje (Bukowitz). O mašnih rubrikah; se nadaljuje (Bukowitz). Evharistično gibanje providencialno za naše čase (Oblak).

T r n o v o. Duhovnik se ne sili in ne brani nikamor, prepustiti se svojim prednikom (dekan dr. Kržišnik). O duhovniški ljubosumnosti (Lovšin, spis.). Koliko sme gospodinja razpolagati s premoženjem. O

zaokroženju župnij (Škerjanec, Vreme). Skrb za zanemarjeno mladino. Hospitacija v I. razredu: o apostolih, ko so prejeli sv. Duha (dekan dr. Kržišnik), razgovor. Ali naj se duhovnik udeležuje liberalnih prireditev (Bojanec)? Duhovnik bodi vedno dober svetovavec in previden svarivec (Groznik). Poveljavljenje zakona (Pehani, spis.). Kako ravnajmo glede pogostnih sv. obhajil (Lenasi). O vzgoji glede na čistost (Mart. Škerjanec). De sacristia (Jak. Kalan, spis.). Duhovnik in postrežnica (dr. Kržišnik). Hospitacija III. razreda: o sv. poslednjem olju (Koželj), razgovor. Kaj je treba, kadar se gre za zidanje ali prezidanje cerkve (Lenasi). De cantu eccles. et musica sacra (Koželj, spis.). De doctrina christiana; kateheza v cerkvi (Mart. Škerjanec). Hospitacija III. razreda (Gogala), razgovor. De cultu div. publico (Pehani). Skrbimo, da bodo spovedi odkritosrčne (Koželj). O protialkoholnem gibanju (Mart. Škerjanec). Apostolstvo sv. Cirila in Metoda (Lenasi). Samozataja (dekan dr. Kržišnik). O velikonočnem izpraševanju mladine 14—16 let (Golmajer). Kaj mora kaplan ubogati župnika (Erzar, spis.). Alkohol in duhovnik (Erzar). Ali je duhovniku potrebna in možna samota (Borštinar)? Poglavitna dolžnost veroučitelja (Pehani).

Vipava. Seksualna pedagogika po Foersterju (Koller). Kako vzgajati čut sramežljivosti (dekan Lavrič po Mayevi katehezi o 6. zapovedi). Praktična kateheza v II. razredu (Rihar), razgovor. O važnejših člankih „Linzer Quartalschrift“ (Debec). Vprašanja za dekanijski shod, razgovor. Izpremembe, ki jih določa II. sinoda glede bogoslužja. Kako napreduje po državni oblasti uravnana skrb za zanemarjene otroke. Katere pomanjkljivosti so pri nadaljevalnih in obrtnih šolah (Debec). Na kaj naj se posebno pazi pri Marijinih družbah (Koller). Načrt o poučevanju verouka na osemrazrednicah (dr. Sever). Kako urediti kancelijsko poslovanje po določbah II. sinode (Koller). O katehetskimi metodi (Rihar). O pogostem sv. obhajilu (dekan Lavrič). Preventivni vzgojevalni zistem (Kromar po Sales. Nachr. 1909 VI., p. 150).

Vrhnik. O neumljivih dušnih silah (o telepatiji, Mihelčič, spis.). Kako vlažno cerkev osušiti (Sušnik). O duhovnikovi varčnosti (Sušnik). Poročilo o dekanijski konferenci (dekan Gantar). Na prižnico resnico (dekan Gantar, spis.). Telesni vzroki duševnih bolezni (Miklavčič, Horjul, spis.). Moderni nazori o zakonu (Mihelčič, spis.). O nevrasteniji in njenih dušnih pojavih (Miklavčič, Horjul, spis.). Otroške spovedi (Vovko). Razgovor o Doosovi knjižici (Mladinina bisernica) uporabna za govore v Marijinih družbah, o Orlih i. dr.

Žužemberk. O napakah pri sv. maši (dekan Tavčar). O koristi telovadnega odseka (Pešec). Razne določbe II. sinode (Kralj). Tvarina dekanijske kon-

ference, razgovor. Poročilo o dekanijski konferenci (Žavbi). Kako naj se poživi bratovščina sv. Družine in presv. Rešnjega Telesa? Kako polagoma zatreti predolge svatbe (Berlan). O pouku ženinov in nevest po II. sinod. določbah (Berlan). O vodstvu matic v občeh in posamičnih knjigah (Žavbi). O apostolstvu sv. Cirila in Metoda (Gnidovec). Razgovor o raznoterih slučajih v dušnem pastirstvu.

* * *

Posamezni zborovavci so želeli pojasniti v naslednjih vprašanjih:

1. Ali je dovoljeno imeti sv. mašo z blagoslovom na romarskih podružnicah, kadar pride tja kakšna izredna procesija? — O. Dovoljeno.

2. Izraža se želja, da naj da kdo na note litanije Jezus. presv. Imena. — O. Želji se je že ustreglo.

3. V Synodus Lab. II, 35. stoji tam, kjer je določba o sv. mašah z blagoslovom, beseda „fiat“. Ali je s to besedo ukazano, da mora biti sv. maša z blagoslovom, ali se pusti duhovnikom na prosto voljo? — O. Se resno želi.

4. Ali mora biti vedno petje na koru, kadar je sv. maša coram Sanctissimo? — O. Ni zapovedano.

5. Ali morajo biti prve petke v mesecu tudi po cerkvah na deželi sv. maše z blagoslovom? — O. Morajo biti.

6. Ali naj se pove „rek“ pred pridigo? — O. Se ne zahteva.

7. Ali „asperges“ ostane kot sedaj, ker „Synodus“ tega nič ne omenja? — O. Ostane. — Kako je z „asperges“, kjer je le ena sv. maša zjutraj? — O. Pri farni maši ostane.

8. Je-li dovoljeno, da se s šmarnično pobožnostjo združi tudi 9-dnevnica na čast sv. Duhu? — O. Dovoljeno.

9. Ali se nedelje v votivni maši, ki je zaukazana v nedeljo po godu presv. Srca Jezusovega vzame komemoracija nedelje? — O. Unica oratio.

10. Ali se sme ob tridnevnici v čast presv. Srcu Jez. tam, kjer je en sam duhovnik, opustiti sv. maša pred Najsvetejšem in imeti črno sv. mašo presente Cadavere? — O. Je dovoljeno.

11. Ali je duhovniku na prosto voljo dano, da podeli blagoslov ritu romano, ali da zapoje „Tantum ergo“? Določba pravi: „toleratur“? — O. Kadar je sv. maša z dvema blagoslovoma: toleratur; sicer ne.

12. Ali je dovoljeno pri šmarnicah in rožnovenski pobožnosti in maši „Rorate“ pri stranskem oltarju še pred sv. mašo izpostaviti SSmum, da ni treba še enkrat k velikemu oltarju po končani sv. maši? — O. Dovoljeno.

Razne želje:

1. Ordinariat naj izposluje, da bi smeli župni uradi brezplačno pošiljati rekomandirana pisma županstvu. — O. Ne spada v njegovo področje.

2. Vse prošnje za raznotere podpore naj bi se priobčevale v „Škof. Listu“ ter naj bi se tudi imena darovavcev z zneski v tem listu prijavljala. — O. Bi ne bilo umestno.

3. Naj bi direktorij prinašal kakšno znamenje, kdaj se izpostavlja Najsvetejše pri enem ali obeh opravilih. — O. Ni izpeljivo radi razlike po raznih krajih.

4. Škofijski list naj bi kakor o Marijinih družbah prinašal tudi o tretjem redu kratko letno poročilo o

njegovem stanju in razvoju. — O. Se bo zgodilo, ako ga bo dobil od glavnega vodstva.

5. Naj se za bogoslovce vpelje hospitacija. — O. Je že potrebno ukrenjeno.

6. V šolskem molitveniku o zakram. sv. poslednjega olja ni ničesar; — priporoča se, naj se pri prihodnji izdaji dostavi kratek odstavek. — O. Se bo sporočilo na merodajnem mestu.

7. Prosi se, da bi ob postnih nedeljah, kjer je vpeljan popoldan križev pot, ne bilo krščanskega nauka. Po velikih župnijah razna opravila in organizacije vzamejo ves nedeljski čas. Zmanjkuje časa in telesnih moči. — O. Vide „Synod.“ II. p. 31. h.

J. Flis.

25.

Sodalitas doctrinae christianae.

O tem društvu smo razpravljali v drugi Sinodi. Namen in sestava je točno začrtana v knjigi Synodus II. na strani 72—75.

Ako te odstavke točno prečitate, boste radi priznali, da bi bilo to društvo za večje in za gorske župnije prav koristno. Res, izpeljava je za naše kraje bolj nenavadna, vendar pa nič ne dvomim, da je mogoča tam, kjer je goreč, podvzeten duhovni pastir.

Kar sem pri sinodi obljubil (Synod. II., pg. 75. n.), sem izvršil. Sodalitas doctrinae christianae je kanonično ustanovljena pri naši stolnici. Voditelj je župnik stolne župnije, ki je na čelu vseh župnij po škofiji.

Kdor to društvo ustanovi in dobi članov za razne namene, ki jih ima, naj ustanovitev prijavi župniku stolne cerkve, pa je društvo spojeno z glavnim društvom v Rimu in ima pravico do vseh odpustkov, ki so podeljeni temu glavnemu društvu. Društvo v stolnici proglašam za središče vseh enakih društev v naši škofiji.

Gospodje! poizkusite s tem društvom. Izpčetka je nekoliko dela, da se pouk začne; po začetku je potrebno le še večkratno navodilo učiteljev in učiteljic, pa nadzor, kako se pouk vrši in kak uspeh se je dosegel. To velja predvsem za razsežne in gorske župnije.

Kaj pa v drugih župnijah? Ali ni povsod lenih vernikov, ki ne marajo za pridige in krščanske nauke? Radi njih bi bile potrebne osebe, ki za nje molijo in jih zasebno prav ljubeznivo nagibajo, da bi se zdrabili in začeli obiskovati razlago krščanskega nauka. Vpelji društvo „Sodalitas doctrinae christianae“, izobrazi si po njem pravih domačih misijonarjev, da se nam povrnejo prvi časi krščanstva, ko so tudi svetovne osebe delale za razširjevanje krščanstva.

O tem bi se mogli pogovarjati na shodih Sodalitatis.

Naj objavim še odpustke.

V Ljubljani, 1. marca 1910.

† Anton Bonaventura, I. r.,

knezoškof.

Indulgentiae

ven. Archisodalitati doctrinae christianae a sa. me. pontifice Paulo. V concessae.

(Ex Constit. Ex credito nobis, 6 Oct. 1607).

1. Indulgentiae Plenariae:

a) Omnibus et singulis ex utroque sexu christifidelibus, confessis ac sacra communione refectis, qui uti ministri, operarii et confratres dictam Archiconfraternitatem ingredientur, die primo illorum ingressus seu eo die quo dictae Archiconfraternitati adscripti fuerint.

b) Sodalibus qui confessi Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in festo, quod ab ipsa Archiconfraternitate et aliis Confraternitatibus aggregatis seu aggregandis pro earum praecipuo et principali respective eligetur, sumpserint.

c) Eisdem in mortis articulo constitutis, si, uti supra dispositi, vel saltem contriti, SSmum Iesu Nomen ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint.

2. Indulgentiae Stationales:

Sodales, qui diebus stationum in Missali Romano descriptis doctrinam christianam in Ecclesiis docuerint ac etiam omnes et singuli christifideles, qui ad eandem

discendam accesserint, easdem indulgentias consequantur, quas consequerentur si Ecclesias Stationum Urbis vel extra Urbem personaliter visitarent. Easdem etiam indulgentias consequuntur visitatores dictae Archiconfraternitatis, qui ex commisso sibi officio visitabunt illas scholas, quas in illo die visitare poterunt.

3. Indulgentiae partiales:

a) 10 annorum Confratribus qui extra civitatem ad doctrinam docendam per castella et villas exierint.

b) 7 annorum et totidem quadragenarum Confratribus, confessis ac S. Comunione refectis, eo die quo congregatio in quavis civitate vel terra publicabitur.

c) 7 ann. et tot. quadrag. Confratribus qui semel quolibet mense Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint.

d) 7 ann. Sacerdotibus dictae Archiconfraternitati adscriptis qui in Ecclesia seu Oratorio Confraternitatis verbum Dei praedicaverint aut collationes fecerint (licet illo die non intervenerint in aliqua schola docendi causa).

e) 7 ann. Confratribus, qui per civitatem viros, mulieres aut pueros ad eandem doctrinam christianam ducendi causa circumierint.

f) 7 ann. quoties Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, dum ad infirmos defertur, comitati fuerint.

g) 3 ann. Sodalibus qui corpora Confratrum et Consororum defunctorum ad sepulturam associaverint aut exequiis, anniversariis officiisve, quae pro eis celebrantur, pro eorum animabus preces fundentes, interfuerint.

h) 200 dierum Confratribus a) qui causa fuerint ut pueri, famuli aut quaevis aliae personae ad discendam doctrinam christianam eant: b) qui disputationibus, quae in scholis dictae Archiconfraternitatis fieri solent, interfuerint: c) qui infirmos dictae Archiconfraternitatis visitaverint, quoties id fecerint: d) qui divinis officiis et congregationibus publicis vel secretis dictae Archiconfraternitatis necnon processionibus a locorum Ordinariis sub vexillo dictae Archiconfraternitatis praescribendis interfuerint.

i) 100 dierum Confratribus qui diebus feriatis doctrinam christianam aut publice aut privatim explanaverint.

Indulgentiae

concessae omnibus utriusque sexus christifidelibus sive docentibus sive discipulis christianam catechesim.

(Ex Coll. Auth. Precum et Piarum Operum, a S. C. Indulg. edita ann. 1898, p. 558, n. 316).

1. 7 ann. omnibus et singulis praeceptoribus qui diebus festivis discipulos suos ad doctrinam christianam duxerint eosque illam docuerint.

2. 100 dier. iis praeceptoribus qui diebus feriatis in propriis scholis eandem doctrinam explicaverint.

3. 100 dier. omnibus et singulis patribus et matribus familias, quoties in suis domibus, liberis, famulis et familiaribus utriusque sexus doctrinam christianam explanaverint.

4. 100 dier. omnibus et singulis christifidelibus qui per mediam horam doctrinae aut docendi aut discendi gratia studuerint.

5. 7 ann. totidemque quadrag. adultis viris vel mulieribus, quoties pio exercitio catechismi, quando pueris in ecclesiis seu oratoriis explanabitur, interfuerint.

6. Plenaria in festis Nativitatis Dni, Paschalis Resurrectionis necnon Ss. Apostolorum Petri et Pauli iisdem viris vel mulieribus adultis, qui praefato pio exercitio vel discendi vel docendi causa interesse consueverint, dummodo dictis diebus confessi ac Sacra Synaxi refecti ad mentem Summi Pontificis oraverint.

7. Omnibus et singulis utriusque sexus et cuiuslibet aetatis christifidelibus ad doctrinam christianam discendam in scholis Archiconfraternitatis convenire solitis, qui peccata sua quolibet festo B. M. Virginis aut alio festo a Superioribus dictae Congregationis determinando confessi fuerint, tres annos; iis vero qui praefatis diebus insuper ad Sacram Synaxim accesserint, quinque annos.

26.

Duhovnih vaj

so se udeležili l. 1909. poleg v Šk. L. 1909, str. 163 imenovanih še sledeči gg. duhovniki ljubljanske škofije:

Kan. Josip Erker; Ign. Nadrah; Venc. Vondrašek. — Mesto Ramoveš Andrej naj se čita Jernej.

Izkušnje na katoliških bogoslovnih fakultetah.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 26. Dezember 1909,

womit provisorische grundsätzliche Bestimmungen für die Abhaltung von theologischen Fachprüfungen an den in und außer dem Verbands einer Universität stehenden katholisch-theologischen Fakultäten getroffen werden.

Für die Abhaltung von theologischen Fachprüfungen an den in und außer dem Verbands einer Universität stehenden katholisch-theologischen Fakultäten finde ich die folgenden provisorischen grundsätzlichen Bestimmungen zu treffen:

§ 1.

Zum Zwecke des Nachweises der wissenschaftlichen Befähigung der Studierenden der Theologie werden an den in und außer dem Verbands einer Universität stehenden katholisch-theologischen Fakultäten an Stelle der durch § 15 des Ministerialerlasses vom 16. September 1851, Z. 6165, R.-G.-Bl. Nr. 216, vorgeschriebenen Semestral- und Annualprüfungen theologische Fachprüfungen eingeführt.

Diese Prüfungen erstrecken sich über den gesamten Lehrstoff des betreffenden Faches (§ 3 und 4) und werden am Ende jenes Semesters abgehalten, in welchem die Vorlesungen über dieses Fach zum Abschluß gelangt sind. Die zum Studienbetriebe gehörigen Kolloquien werden hiedurch nicht berührt.

Es bleibt den Bischöfen unbenommen, im Sinne des § 4 der kaiserlichen Verordnung vom 23. April 1850, R.-G.-Bl. Nr. 157, auch weiterhin zur Wiederholung des Lehrstoffes Semestralprüfungen mit ihren die theologischen Fakultäten besuchenden Alumnien im bischöflichen Seminare vornehmen zu lassen.

§ 2.

Zu den theologischen Fachprüfungen werden nur jene Studierenden der Theologie zugelassen, welche an einer hierländischen katholisch-theologischen Fakultät als ordentliche Hörer oder auf Grund des § 2 des Ministerialerlasses vom 16. Septembsr 1851, R.-G.-Bl. Nr. 216, als außerordentliche Hörer eingeschrieben sind und die Vorträge über den betreffenden Lehrgegenstand durch die von der theologischen Studienordnung festgesetzte Anzahl von Semestern besucht haben.

Ausnahmen hievon können vom Ministerium für Kultus und Unterricht im Einvernehmen mit dem bischöflichen Ordinariate aus berücksichtigungswerten Gründen gewährt werden.

§ 3.

Als allgemein obligate Prüfungsgegenstände, über welche jeder Studierende der Theologie im Laufe der vorgeschriebenen vier Studienjahre sich der Fachprüfung zu unterziehen hat, haben folgende Hauptfächer zu gelten:

1. Christliche Philosophie,
 2. Fundamentaltheologie (beziehungsweise Apologetik),
 3. Bibelstudium des Alten Testaments mit Hebräisch und Hermeneutik,
 4. Bibelstudium des Neuen Testaments,
 5. Spezielle Dogmatik,
 6. Allgemeine Kirchengeschichte (eventuell mit Dogmengeschichte),
 7. Moraltheologie,
 8. Pastoraltheologie mit Liturgik und geistlicher Beredsamkeit,
 9. Katechetik und Pädagogik mit Methodik,
 10. Kirchenrecht,
- und für die Kandidaten des theologischen Doktorgrades:
11. Höhere Exegese des Alten und Neuen Testaments und die orientalischen Sprachen (Syrisch-chaldäisch und Arabisch).

§ 4.

Soweit über außerordentliche (nichtobligate) Lehrgegenstände, wie Christliche Gesellschaftslehre, Kirchliche Kunstgeschichte, Christliche Archäologie, Theologische Enzyklopädie, Vergleichende Religionswissenschaft, Moralphilosophie u. a. an der Fakultät regelmäßige Vorlesungen abgehalten werden, sind Studierende, welche diese Vorlesungen ordnungsmäßig besucht haben, über ihr Verlangen auch Fachprüfungen aus diesen Lehrgegenständen zu unterziehen.

§ 5.

Die Prüfungskommission besteht aus drei Mitgliedern, und zwar: aus dem Dekan oder dem nach § 13 des Gesetzes vom 27. April 1873, R.-G.-Bl. Nr. 63, berufenen Vertreter desselben als Vorsitzenden,

dem Fachprofessor, beziehungsweise wenn zwei oder mehrere Fachprofessoren vorhanden sind, aus einem derselben und dem bischöflichen Kommissär, der wömmöglich aus der Zahl der Doktoren oder Professoren der Theologie entnommen werden soll.

§ 6.

Vor einer und derselben Prüfungskommission können gleichzeitig nicht mehr als vier Kandidaten der Prüfung unterzogen werden.

Wenn es die Zahl der Prüfungskandidaten erheischt, können auch zwei oder mehrere Prüfungskommissionen gebildet werden, wobei der Fachprofessor, soferne nicht zwei oder mehrere Fachprofessoren vorhanden sind, durch den Privatdozenten dieses Faches und in Ermanglung eines solchen durch den Professor des nächstverwandten Faches vertreten wird.

§ 7.

Die Prüfung wird von dem Fachprofessor (§ 5 und 6) vorgenommen, doch steht sowohl dem Vorsitzenden als dem bischöflichen Kommissär das Recht zu, einzelne Fragen an den Kandidaten zu stellen.

§ 8.

Die Prüfungssprache richtet sich stets nach der Vortragssprache des betreffenden Faches.

§ 9.

Die Prüfungsdauer soll in der Regel für je einen Kandidaten eine halbe Stunde nicht überschreiten.

§ 10.

Der Erfolg der Prüfung ist über Vorschlag des Fachprofessors (§ 5 und 6) durch Majoritätsbeschluß der Prüfungskommission, in welcher auch dem Vorsitzenden eine Stimme zukommt, mit dem Kalküle: „eminent“, „bene“, „sufficienter“ oder „insufficienter“ zu bezeichnen und in dem Meldungsbuche (Index), beziehungsweise Meldungsbogen in die Rubrik: Anmerkung vom Fachprofessor einzutragen und von ihm sowie vom Vorsitzenden zu unterschreiben.

Auf Verlangen kann auch ein eigenes Zeugnis über die Prüfung ausgefertigt werden, das von der Prüfungskommission unterschrieben wird.

Dieses Zeugnis unterliegt den geltenden Stempelvorschriften.

§ 11.

Erhält ein Kandidat bei der Prüfung den Kalkül „insufficienter“, so hat die Prüfungskommission gleichzeitig zu bestimmen, zu welchem Termine die Wiederholungsprüfung aus dem betreffenden Gegenstande abzulegen ist.

Diese Prüfung ist in der Regel von jenem Examinator vorzunehmen, welcher bei der ersten Prüfung als solcher fungierte.

Wird der Kandidat auch bei der Wiederholungsprüfung reprobiert, so kann er vor Zulassung zu der zweiten Wiederholungsprüfung zum neuerlichen Besuche der Vorlesungen über den betreffenden Lehrgegenstand durch ein oder zwei Semester verhalten werden.

Eine weitere Wiederholungsprüfung ist ausgeschlossen.

§ 12.

Über die vorgenommenen Fachprüfungen sind Protokolle zu führen, in welche die Namen der Prüfungskommissäre und der zu prüfenden Kandidaten, die in das Meldungsbuch, beziehungsweise den Meldungsbogen eingetragenen Daten und das Resultat der Abstimmung aufzunehmen sind.

§ 13.

Die Bestimmung des § 20 des Ministerialerlasses vom 16. September 1851, R.-G.-Bl. Nr. 216, betreffend die Ausfolgung der Absolutorien an die Studierenden der Theologie, bleibt mit der Modifikation aufrecht, daß an Stelle der Klassifikation über die Semestral- und Annualprüfungen nunmehr jene über die Fachprüfungen zu treten hat.

§ 14.

Diese Verordnung tritt sofort in Wirksamkeit.

Stürgkh m. p.

28.

Birmovanje.

Sv. birma se bo delila: V Domžalah mesto 31. julija dne 30. maja. — V Retečah mesto 9. junija dne 26. julija. — Na Sori mesto 7. avgusta dne 31. julija.

29.

Slovstvo.

1. Mladeničem. Prvi zvezek: Obramba vere. Spisal † Anton Bonaventura, škof ljubljanski. V Ljubljani 1910. Tisk Katoliške Tiskarne. Str. 137. Prodaja Katoliška Bukvarna po K 1.

Vsebina te knjižice je apologetična. Spis se deli v 6. poglavij: 1. Razlogi vere, 2. začetnik in začetek krščanstva, 3. katoliška Cerkev, 4. evangeljske knjige,

5. začetek sveta in življenje na njem, 6. razlogi odpada od Cerkve.

2. Catalogus cleri et beneficiorum ecclesiasticorum dioecesis Labacensis ineunte anno MCMX (1910). Ker je še nekaj izvodov ostalo, se priporočajo v nakup à K 2.

30.

Konkurzni razpis.

Po okrožnici je bila razpisana župnija Ig, odvisna od proste škofove podelitve, do 15. marca t. l. Razpisujejo se:

Kanonikat cesarske ustanove pri ljubljanski stolnici, izpraznjen vsled smrti stolnega kanonika Antona Fettich-Frankheima.

Prošnje so nasloviti na Njegovo ces. in kr. apostolsko Veličanstvo.

Župnije: Šent Vid pri Vipavi, odvisna od proste škofove podelitve, Lučine, stoječa pod pa-

tronstvom kranjskega verskega zaklada, Mirna peč, stoječa pod patronstvom novomeškega kolegialnega kapitlja, Turjak, stoječa pod patronstvom turjaške graščine.

Prošnje naj se naslove: za Šent Vid pri Vipavi na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, za Lučine na c. kr. deželno vlado za Kranjsko, za Mirno peč na novomeški kolegialni kapitelj, za Turjak na lastništvo turjaške graščine.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 16. april t. l.

31.

Škofijska kronika.

Umeščen je bil 21. februarja t. l. č. g. Jakob Kalan, župni upravitelj v Podkraju, na župnijo v Podkraju.

Imenovan je bil č. g. Ivan Rihar, kaplan v Šent Vidu pri Vipavi, za župnega upravitelja istotam; č. g. Ivan Erjavec, župnik v Želimljah, za soupravitelja na Turjaku.

Premeščen je bil č. g. Alojzij Jerič, kaplan v Starem trgu pri Poljanah, za župnega upravitelja na Vrhu pri Vinici.

Sprejet je bil v ljubljansko škofijo č. P. Teofil (Rihard) Zajec, O. F. F. Min. s. Fr. in nameščen za 2. kaplana v Žužemberku.

Višje rede je prejel č. g. Jakob Kotnik, bogoslovec v Rimu, v kn.-šk. kapeli v Ljubljani, in sicer dne 21., 23. in 25. februarja t. l. in Fr. Vladimir Bobek prezbiterat dne 17. marca 1910.

V jezuitski red je stopil č. g. Ferdinand Kobi, bogoslovec v Inomostu.

Stalni pokoj je dovoljen č. g. dr. Ivanu Mauringu, župniku na Igu, in č. g. Antonu Dolinarju, župniku v Lučinah.

Umrli so: č. g. Janez Demšar, župnik v Šent Vidu pri Vipavi, 17. februarja; č. g. Erjavec, kaplan v Žužemberku, 23. februarja na Velikem Lošinju; č. g. Anton Medved, župnik na Turjaku, 12. marca 1910.

Priporočajo se čč. gg. sobratom v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dné 16. marca 1910.

Vsebina: 24. Poročilo o konferencah „Sodalitatis ss. Cordis Jesu“ leta 1909. — 25. Sodalitas doctrinae christianae. — 26. Udeležba duhovnih vaj. — 27. Izkušnje na katoliških bogoslovnih fakultetah. — 28. Birmovanje. — 29. Slovstvo. — 30. Konkurzni razpis. — 31. Škofijska kronika.